

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Tóth Imre Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Darázs & Társai Ügyvédi Iroda által képviselt alperes nevezponti Hivatala (1094 Budapest, Balázs Béla u. 35. szám) alperes ellen szolgáltatási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. december 13-án kelt 15.G.40.773/2010/10. számú ítélete ellen az alperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 500.000 (ötszázezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperes 2004. június 21. napján 2004. július 1-től 2005. február 28-ig terjedő hatállyal határozott időre szóló együttműködési megállapodást kötött az alperesi jogelőd BM Központi Adatfeldolgozó Nyilvántartó és Választási Hivatallal gépjárművek előzetes eredetiségének hatósági eljárás keretében történő ellenőrzésének elvégzésére a közúti közlekedés nyilvántartásáról szóló 1999. évi

LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kknyt.) rendelkezéseinek megfelelően, amely feladatokba az alperesi jogelőd a felperest mint közreműködőt bevonta. A közreműködői tevékenységért a felperesnek járó díjról és annak elszámolásáról a szerződés 7. pontja rendelkezett. Eszerint az elszámolás havonta történt, a számla kibocsátásának alapja az alperes által minden tárgyi időszakot követő 5 munkanapon belül a felperesnek megküldött forgalmi kimutatás. A 7.4. alpont feljogosította a közreműködőt az alperesi jogelőd késedelmes fizetése esetére jegybanki alapkamattal növelt időarányos pótszámla kibocsátására.

A felek a megállapodásukat többször módosították. Az utolsó módosítás 2007. június 6-án kelt, amelyben a szerződés hatályát 2011. január 1-ig hosszabbították meg a felek.

A felperes az együttműködési megállapodás alapján a 2010 január hónapra végzett közreműködői tevékenységéért 98.209.125 forint díjat számított fel, amelyből az alperes 53.170.800 forintot fizetett meg a felperesnek. A felperes a különbözet 45.038.325 forint közreműködői díj 8 napon belül történő megfizetésére szólította fel 2010. február 11-én kelt levelével az alperest, eredménytelenül.

A felperes 2010. március 24-én fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő a bíróságon 45.038.325 forint közreműködői díj és járulékai megfizetése iránt.

A kötelezett ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes a módosított keresetében 125.694.438 forint közreműködői díj és ezen összeg után a keresetlevél benyújtásától számított, a Ptk. 301. §-a szerinti késedelmi kamat, valamint a perköltség megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Keresetét a Ptk. 277. §-ára, 298. §-ára és 299. §-ának (1) bekezdésére alapítottnan kártérítés címén terjesztette elő. Keresetfelemelésében a 2010 február és március hónapokra járó közreműködői díj megfizetésére is kérte az alperest kötelezni a fizetési meghagyás mellékleteként csatolt tételes, havonkénti bontásban elkészült kimutatás alapján. Késedelmi kamatkövetelése kezdő időpontjaként 2010. május 27-ét jelölte meg.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Előadta, hogy az Oktatási Hivatalról szóló 307/2006.(XII.23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 4/2010. (I. 14.) Korm. rendelet 2010. január 1-jén lépett hatályba, rendelkezéseit a hatályba lépését követően indult vagy megismételt eljárásokban kell alkalmazni. E rendelet 9. §-ának (3) bekezdése szerint az előzetes eredetiség vizsgálati eljárás részletes szabályairól szóló 301/2009.(XII.22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 5. §-ának (1) bekezdése egy n) ponttal

egészül ki, amely szerint a közreműködőt tevékenységéért az előzetes eredetiség vizsgálat mindenkori hatósági díjának 40 %-a illeti meg. A rendelet tartalmazza továbbá, hogy a közreműködővel a Kknyt. 33/A. § (2) bekezdése alapján kötendő hatósági szerződésnek e szöveget tartalmaznia kell. A Korm. rendelet 19. § (2) bekezdése szerint a hatályba lépését megelőző napon előzetes eredetiség vizsgálatban közreműködésre jogosult szervezetek - ha az e rendelet 6. §-ában meghatározott feltételeknek megfelelnek - a Kknyt. 33/A. § (1) és (2) bekezdésében előírt engedélyezés és hatósági szerződés hiányában - 2010. március 31-ig végezhetik tevékenységüket. Ebből eredően a felperes hatósági szerződés hiányában is jogosult volt 2010. március 31-ig tevékenységét folytatni.

Az alperes álláspontja szerint a felperes szabad választása szerint döntött amellett, hogy hatósági szerződés hiányában tevékenykedik tovább, melynek megkötésében korlátozva nem volt. Az azonban, hogy a rendelkezés szerint hatósági szerződés kötése nélkül is lehetősége volt a tevékenység folytatására, nem jelenti azt, hogy a Korm. rendelet díjra vonatkozó rendelkezései alól kivonta volna magát a szabályozás hatályba lépését követő időszakra.

Az alperes ellenkérelmében vitatta a kereset jogalapját is. Előadta, hogy az alperes késedelembe nem esett, mivel a reá vonatkozó hatályos jogszabályoknak megfelelően teljesítette kötelezettségét.

Az elsőfokú bíróság a 2010. december 13-án kelt 15.G.40.773/2010/10. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 125.694.438 forintot és ennek 2010. május 27. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félével megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 5.221.125 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A határozata indokolásában a Korm. rendelet 19. §-ának (2) bekezdése, a Kknyt. 33/A. §-ának (1) és (2) bekezdése és a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése felhívása mellett kifejtette, hogy a perben nem volt vitás, a felperes 2010. január 1. napját megelőzően az eredetiség vizsgálatban közreműködésre jogosult szervezet volt, ezért nem lehet vitás, hogy azt követő időpontban is jogosult volt eljárni, de tevékenységét csak 2010. március 31-ig végezhetette.

Akként foglalt állást, hogy az alperes alaptalanul állította, hogy a felek közötti szerződés 2010. január 10. napjával megszűnt. A szerződés az elsőfokú bíróság álláspontja szerint - a Ptk. 312. §-ának (1) bekezdése alapján - 2010. március 31. napján, a teljesítés lehetetlenné válása folytán szűnt meg. Mindebből megállapította, hogy a felperes a tevékenységét a peres felek között fennálló érvényes és 2010. március 31. napjáig hatályos szerződés alapján végezte.

Az elsőfokú bíróság a Korm. rendelet 5. § (1) bekezdéséből egyértelműen megállapíthatónak látta, hogy a 40 %-os mérték alkalmazása a perbeli szerződés esetén kizárt, mivel e szerződés tartalmát sem a felek, sem a jogszabály nem módosította, ezért a felperesnek járó díjat a szerződés 7.7.1. pontja alapján kell meghatározni.

Az alperes a perben nem vitatta, hogy a felperes a közreműködői díj mértékét a felek közötti szerződésnek megfelelően számította ki, ezért a keresetösszegezés körében az elsőfokú bíróság a bizonyítást a Pp. 163. § (2) bekezdése alapján mellőzte. Mindebből arra jutott, hogy az alperes a Ptk. 478. § (1) bekezdése szerint köteles a peres felek közötti szerződésnek megfelelően megállapított és a keresetben megjelölt mértékű díj megfizetésére, valamint a Ptk. 301. §-a alapján a szerződés 7.4. pontjában rögzített mértékű késedelmi kamat megfizetésére is. A késedelmi kamatkövetelést ezt meghaladóan elutasította. A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett, mértékének megállapításakor a lerótt 900.000 forint kereseti illetékre, valamint a felperest képviselő ügyvédnek a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről rendelkező 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. §-a szerint megállapított, áfát is tartalmazó ügyvédi munkadíjára volt figyelemmel.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását kérte. Állította, hogy az elsőfokú bíróság több ponton téves és iratellenes megállapítást tett az ítélet indokolásában. Többek között iratellenesen ismertette a felperes keresetét és tévesen rögzítette azt is, hogy a felperes a Korm. rendelet 19. § (2) bekezdése szerinti felhatalmazással a korábbi szerződés alapján tevékenykedett 2010. március 31-éig. Az alperes ilyen nyilatkozatot a per során nem tett, mindvégig ennek az ellenkezőjét hangsúlyozta.

Az alperes a fellebbezésében előadottak szerint tévesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak azt a következtetését, amely a peres felek közötti együttműködési megállapodást 2010. március 31-ig hatályban lévőnek tekintette. A korábbi működési modell ugyanis a továbbiakban véglegesen alkalmazhatatlanná vált, a lehetetlenülés a jogszabályváltozás alapján következett be a Korm. rendelet hatályba lépésével egyidejűleg. A 2010. január 1.-jei jogszabályváltozás a megállapodás hatályát ex lege és ex nunc szüntette meg, azaz a Kknyt. módosulása a felek akaratától független önálló megszűnési oknak tekintendő.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult annak helyes indokaira tekintettel, és a fellebbezésében visszautalt az elsőfokú eljárásban kifejtett érveire is.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok megfelelő értékelésével és az irányadó jogszabályok helyes alkalmazásával helytálló érdemi döntést hozott, határozatát a kereseti kérelemben foglalt valamennyi lényeges kérdésre kiterjedően megindokolta. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával nagyobb részben egyetért, erre tekintettel - annak szükségtelen megismétlését elkerülve - a Pp. 254. § (3) bekezdése értelmében visszautal az elsőfokú bíróság által kifejtett indokokra, azt elsősorban a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az alábbiak szerint pontosítja.

Alaptalanul hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy a Korm. rendelet hatálybalépésének napján a korábbi működési modell a továbbiakban véglegesen alkalmazhatatlanná vált, ezért a jogszabályváltozás a megállapodás hatályát ex lege és ex nunc, a hatálybalépés időpontjában szüntette meg.

A Korm. rendelet a 19. § (1) bekezdése szerint 2010. január 1.-jén lépett hatályba, ezt követően az előzetes hatósági eredetvizsgálatban közreműködőként részt venni csak a közlekedési hatósággal megkötött, az engedélyt is magában foglaló hatósági szerződés alapján lehet, mely hatósági szerződés kötelező tartalmi elemeit a Korm. rendelet 5. §-ának (1) bekezdése adja meg. A Korm. rendelet 19. § (2) bekezdése a rendelet rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult vagy megismételt eljárásokban rendeli alkalmazni azzal, hogy a rendelet hatálybalépését megelőző napon előzetes eredetvizsgálatban közreműködésre jogosult szervezetek részére, ha azok a rendelet 6. §-ában foglaltaknak megfelelnek, lehetőséget biztosított arra, hogy hatósági szerződés és engedély hiányában is tovább végezzék tevékenységüket 2010. március 31-ig a rendeletben meghatározott informatikai rendszer használata mellett.

A Ptk. 226. § (1) bekezdése ugyan lehetővé teszi, hogy a szerződés egyes tartalmi elemeit jogszabály határozza meg, azonban a (2) bekezdés szerint jogszabály a hatályba lépése előtt megkötött szerződések tartalmát csak kivételesen változtathatja meg. Ebből okszerűen következik, hogy a jogszabály szövegéből kétséget kizáróan megállapíthatónak kell lennie, hogy a hatályba lépése előtt már megkötött szerződés(ek) mely tartalmi elemét változtatja meg a jogszabály adott rendelkezése.

A Korm. rendelet 19. § (2) bekezdéséből kitűnően a jogalkotói szándék az volt, hogy a 2010. január 1. napját megelőzően létrejött szerződések időbeli hatálya kérdéskörében rendezze a Korm. rendelet az előzetes eredetiségvizsgálat tárgyában megkötött szerződések tartalmát, így azok lejártát 2010. március 31.-én megállapította.

A Korm. rendelet 19. § (2) bekezdése a 2010. január 1. és 2010. március 31. közötti időszakban lehetővé tette a közreműködők számára, hogy tevékenységüket az újabb informatikai rendszer használata mellett végezzék akkor is, ha nem kötöttek hatósági szerződést. Ezen átmeneti időszak végével azonban az informatikai rendszer használatára való jogosultság a közreműködők, így a felperes számára is megszűnt, ezért 2010. március 31. napjával az együttműködési megállapodásból a felperesre háruló kötelezettségek teljesítése jogszabályváltozás folytán lehetetlenné vált. A teljesítés olyan okból vált lehetetlenné, amelyért egyik fél sem felelős, ezért az együttműködési megállapodás a Ptk. 312. § (1) bekezdése értelmében 2010. március 31-én megszűnt. Ezen időpontig a felek jogviszonyát az egyebekben nem érintett, a közúti járművek előzetes eredetiségvizsgálatában közreműködők képzésének, továbbképzésének és a vizsgálóállomások működési feltételeinek részletes szabályairól, valamint az alkalmazható vizsgálati módszerekről szóló 20/2005. (IV. 2) BM rendelet 10. § (2) bekezdése alapján megkötött együttműködési megállapodás határozta meg, ezért a felek az abban foglaltak szerint voltak kötelesek a szolgáltatás teljesítésére és jogosultak az ellenszolgáltatás követelésére (Ptk. 198. § (1) bekezdés).

Minderre tekintettel helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság akkor, amikor azt állapította meg, hogy a felperes a 2010. január-március hónapokra a megállapodás 7.7.1. pontjában meghatározott díjazásra tarthat igényt, ezért helytállóan kötelezte az alperest az együttműködési megállapodás szerinti hátralékos díj megfizetésére.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése sikertelen maradt, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése értelmében köteles megfizetni a másodfokú eljárásban a felperes jogi képviseletével összefüggésben felmerült ügyvédi munkadíjból álló perköltséget. Ennek összegét a Fővárosi Ítéltábla az IM rendelet 3. § (2) bekezdésének c) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg, a 4/A. § (1) bekezdése értelmében áfa nélkül.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdésének c) pontja alapján az alperes teljes személyes illetékmentességben részesül, így a le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a Fővárosi Ítéltábla a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2011. március 22.

Dr. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Dr. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Bleier Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
bírószági tisztviselő